

Hoe duurzaamheid in te vullen bij vervanging 6 fiets/voetbruggen

Peter Heuven, Wouter Schik

Peter Heuven

Projectleider

Wouter schik

Stimulator duurzaamheid

Opgave

- Bundeling vervangingsopgave 30 jaar oude houten bruggen op 6 verschillende locaties
- Bezuiniging: 1 brug laten vervallen
- Pilotproject duurzaamheid

Aan de slag: wat is duurzaam??

- Geformuleerde opdracht vanuit Leefomgeving:
  - › Oplossingsgericht
  - › Inzetten op UHSB

Aan de slag: wat is duurzaam??

- UHSB beste oplossing?
- Kunnen we het niet gewoon uitrekenen?
- Wat is de functionele opgave?
- Duurzaamheid breder dan alleen materiaal
- Duurzaamheidsambities gemeente Amersfoort?

Duurzaamheidsambities Amersfoort

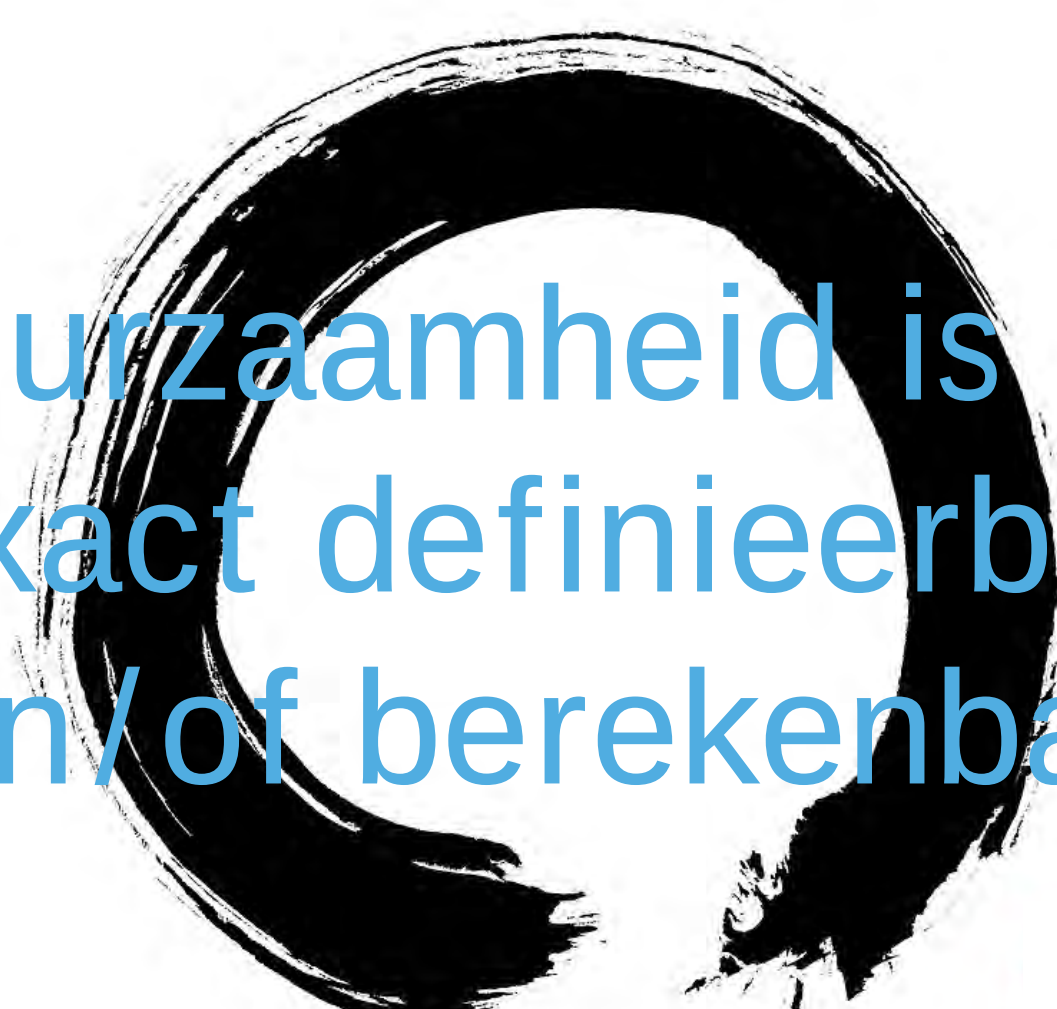
- Toekomstagenda Milieu: Amersfoort in 2030
  - › Afvalloos (beleidsplan Amersfoort CO2-neutraal)
  - › CO2-neutraal (beleidsplan Versnelling Circulaire Economie Amersfoort)
  - › Klimaatbestendige stad
  - › Gezonde stad
  - › Groene stad
- 17 januari 2017 ondertekening Green Deal Duurzaam GWW 2.0

Duurzaam GWW

Welke ambitie waar wanneer?

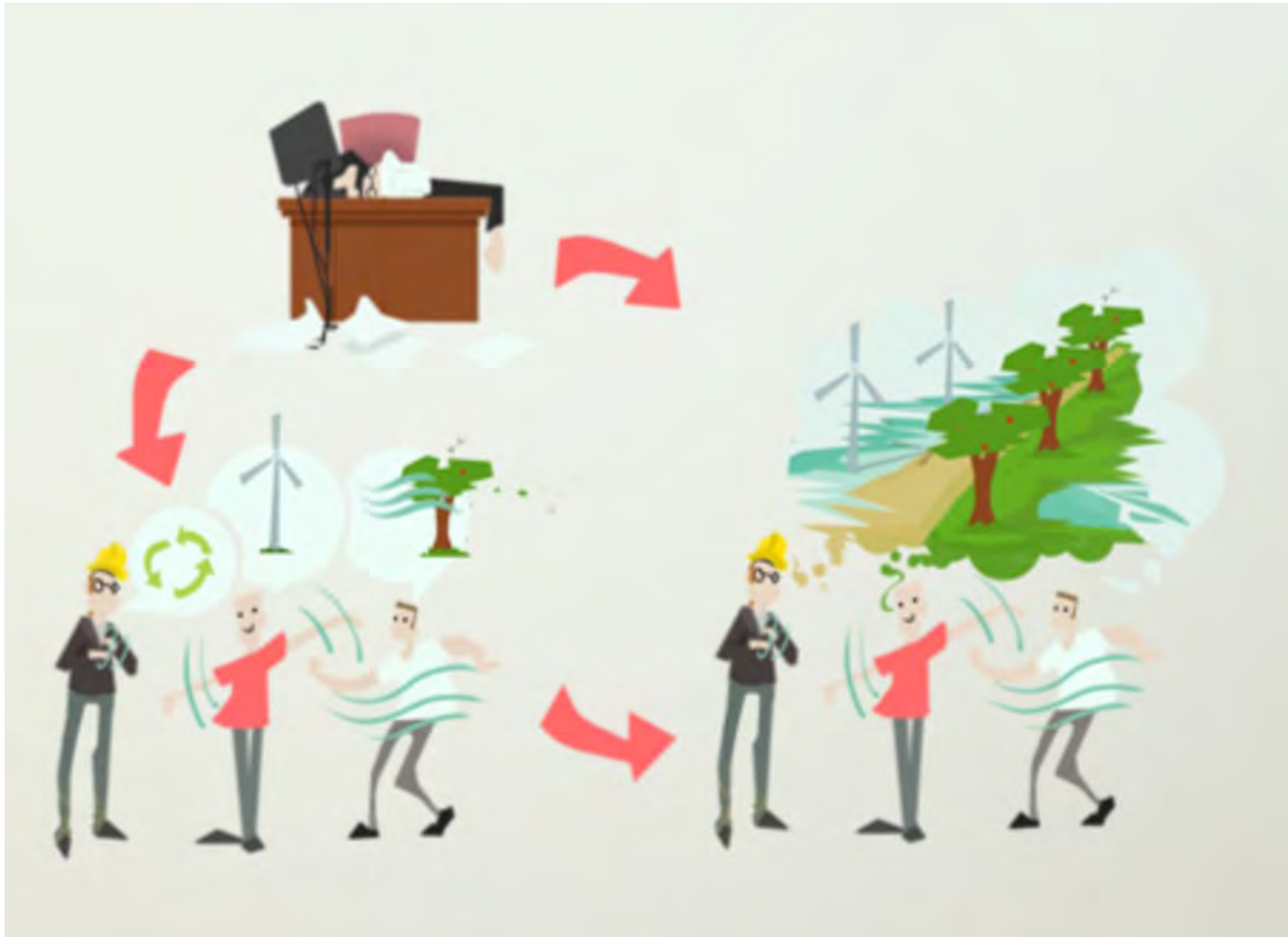

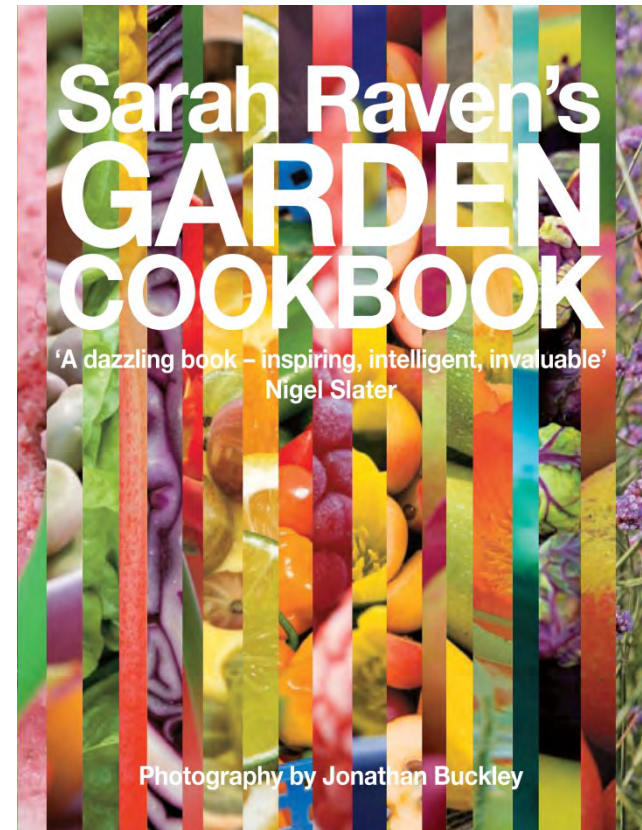
Duurzaamheid is niet
exact definieerbaar
en/of berekenbaar

Waardegericht denken

Een gezamenlijke droom!

Integraal denken en doen

Uitzoeken wat er toe doet

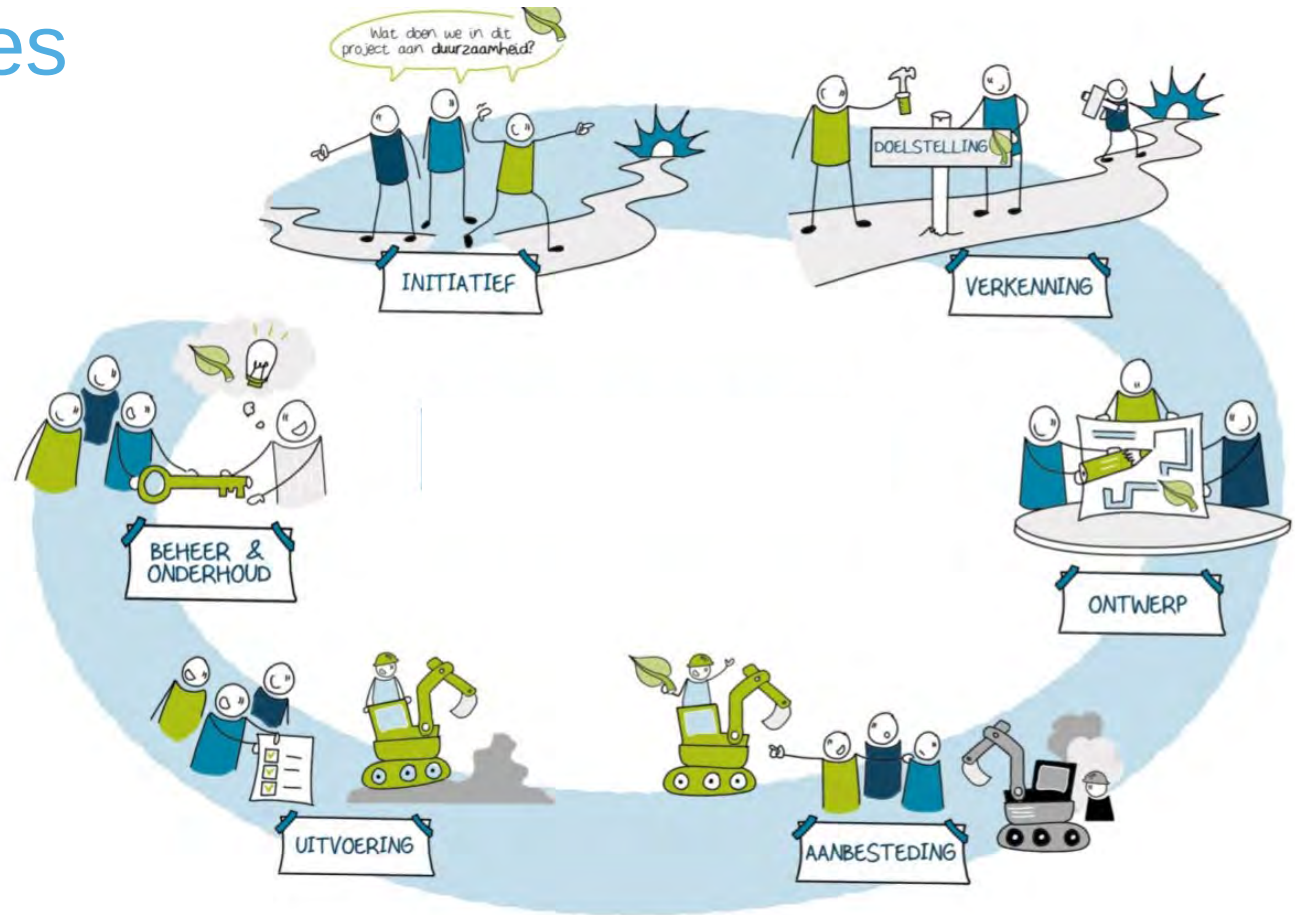

Stappen Aanpak Duurzaam GWW

1. Analyse vraag en ambities
2. Onderzoeken kansen
3. Vastleggen ambities en kansen
4. Vertaalslag naar specificaties en ontwerp
5. Afweging en toetsen duurzaamheid
6. Verantwoording duurzaamheid

In alle fases

Cartoons: Handreiking duurzaam GWW gemeenten
CROW / RHDHV

12 thema's

Duurzaam GWW thema
Energie, CO2
Materialen, circulaire/biobased economy
Bodem
Water, klimaatadaptatie
Ecologie en biodiversiteit
Ruimtegebruik
Ruimtelijke kwaliteit
Welzijn, leefbaarheid
Sociale relevantie
Investeringsen, meerwaarde, TCO, innovatie
Bereikbaarheid
Vestigingsklimaat

Instrumenten

Omgevingswijzer: Welke kansen zijn er?

Ambitieweb: Hoe hoog leggen we de lat?

DuboCalc: Inzet duurzame materialen

CO₂-Prestatieladder: CO₂ en Energiezuinige aannemer

Stap 1 en 2: onderzoeken wat speelt er en welke kansen zijn er dan?

- Graag ervaring opdoen met UHSB
- Inzet Dubocalc
- Beheerwensen
- Beeldkwaliteit, ecologie enz.
- Niet te moeilijk maken
- CO2 prestatieladder?
- ...

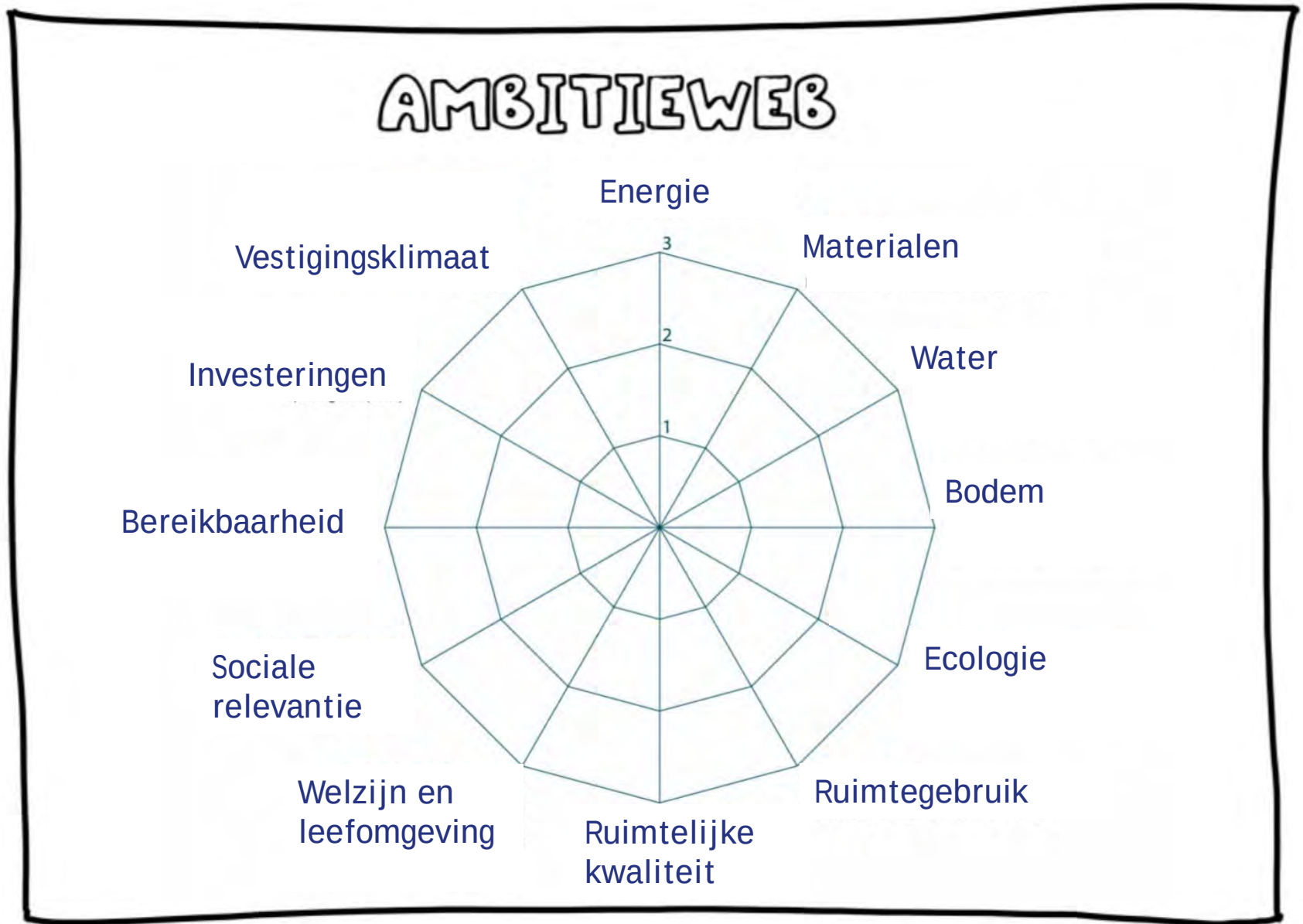

Veel wensen, maar geen totaalbeeld

Stap 1 en 2: onderzoeken wat speelt er en welke kansen zijn er dan?

- Werksessie met brede projectgroep
- Verschil in context:
  - › Ene brug entree naar park, andere gewone verbinding
  - › Te behouden bomen
  - › Lastige aanrijroutes
  - › Etc.

Verkenning: thema's ambitieweb als leidraad

Verkenning

Thema uit ambitieweb	Onderdeel	Relevant ja/nee?
Energie	Transport	ja
Energie	Onderhoud	ja
Energie	Verlichting	nee
Energie	Bereikbaarheid	ja
Energie	Bio-massa	ja
Materialen	MKI	ja
Materialen	Levensduur	ja
Materialen	Herkomst	ja
Materialen	Herbruikbaarheid	ja
Materialen	Onderhoud	ja
Materialen	Past in omgeving	ja
Materialen	Uitloging	ja
Materialen	Legalisering	ja
Materialen	Gewicht	ja
Materialen	Hoeveelheid / maatvoering	ja
Bodem	-	nee
Water	Doorvaarhoogte	Technisch pve
Water	Peilers	Technisch pve
Water	Uitloging	Technisch pve
Water	Strooien	
Water	Afwatering Sloot	
Flora en Fauna	Faunapassage 70 cm	Technisch pve
Flora en Fauna	Licht/waterdoorlatend brugdek	ja
Flora en Fauna	Brugdek functioneert als ecoduct	nee
Flora en Fauna	Zwaluwstenen onder brugdek	ja
Ruimtegebruik & Kwaliteit	Samenhang / familie van bruggen	ja
Ruimtegebruik & Kwaliteit	Vormgeving	ja
Ruimtegebruik & Kwaliteit	Tijdloos ontwerp	ja
Ruimtegebruik & Kwaliteit	Brug ook als zitje / vissteiger / ontmoetingsplek	ja
Leefbaarheid	Veiligheid	ja
Leefbaarheid	Toegankelijkheid	ja
Leefbaarheid	Geluid(shinder)	ja
Leefbaarheid	Bandbreedte (norm)	ja

Verkenning: conclusie

- Duurzaamheid containerbegrip
  - > geen te berekenen waarheid
- Keuze per locatie

Stap 3 + 4: ambitiebepaling en vertaling naar concrete benadering per brug

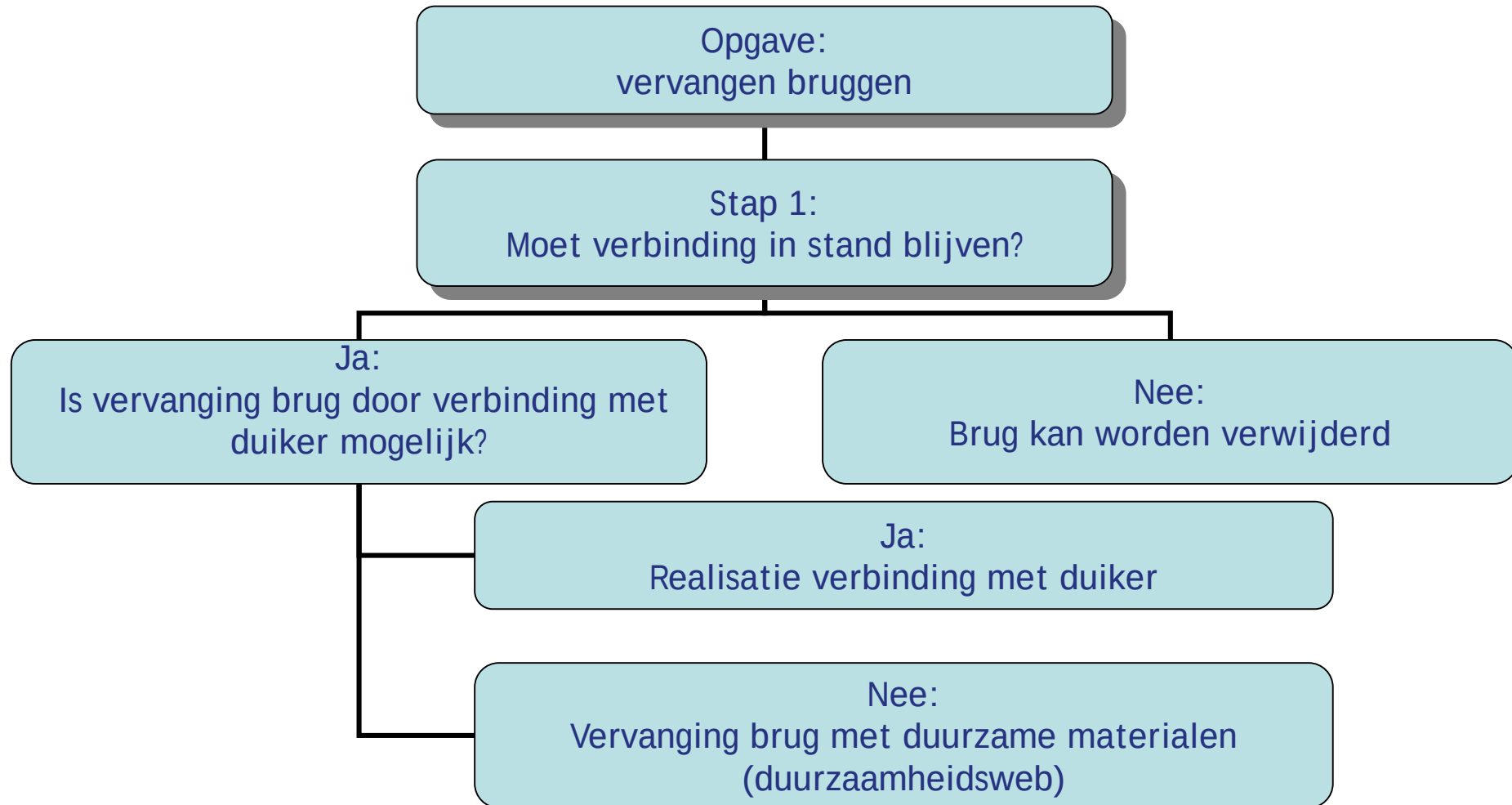
- Werksessie met brede projectgroep
- Vooraf verkenning DuboCalc t.a.v. duurzaamheid type oplossingen

Beperkingen DuboCalc

- Welke leeftijdshorizon
- Niet alles goed mee te nemen
- Bekijkt slechts deel van de duurzaamheidsaspecten

Afwegingskader

Stap 4 + 5: vertaling en toetsen ontwerp

- Korter / smaller?
- Hergebruik materialen?
- Hout i.r.t lengte brug (tussensteunpunt)
- Locatie-eisen
  - › Beeldkwaliteit / historie
  - › Ecologie
  - › Beheer

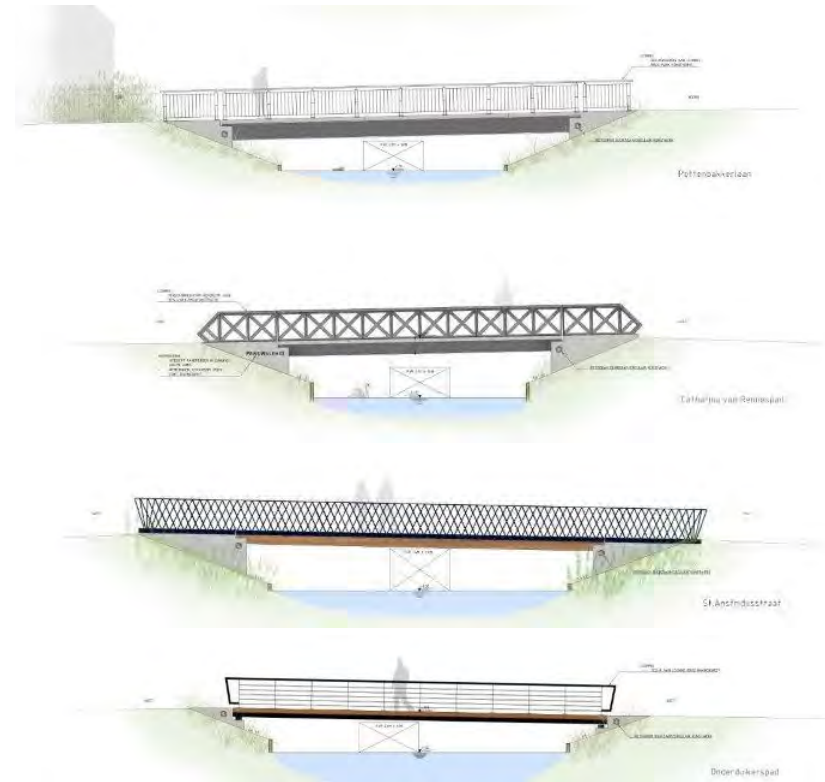

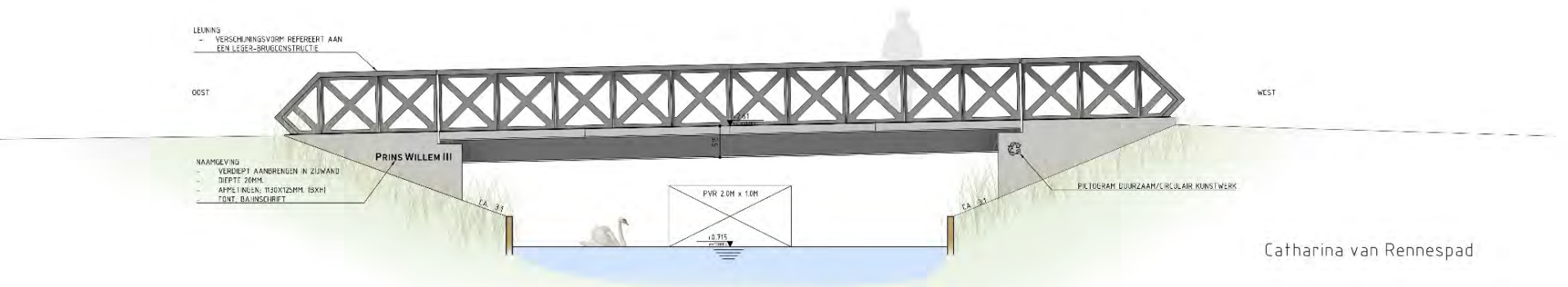
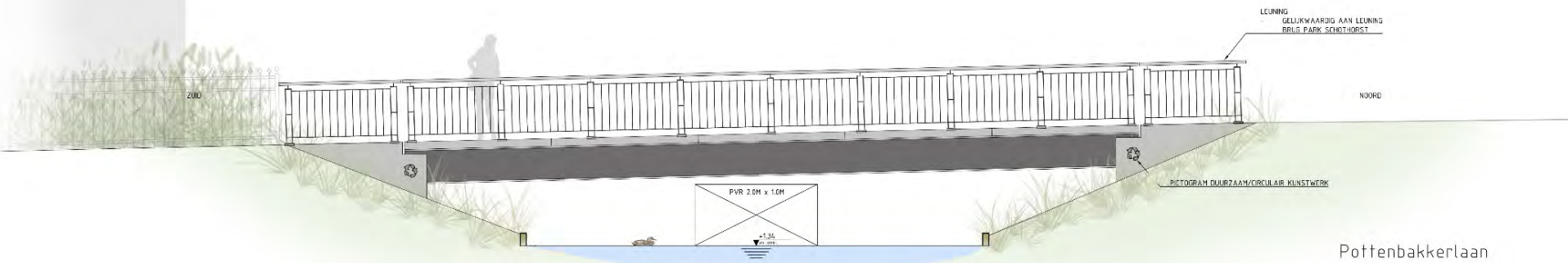
Stap 4 + 5: vertaling en toetsen ontwerp

Onderdeel	Materiaal	Motivatie
Landhoofd	Beton	De keuze voor (de noodzaak van) het landhoofd is afhankelijk van de materiaalkeus voor de hoofdconstructie. Standaard ligt de keuze voor beton het meest voor de hand.
Brugconstructie	staal	In verband met de lengte van de overspanning (van 14 meter) kan zowel gekozen worden voor een houten als stalen constructie. Rond de brug hebben zich mede door het hoogteverschil in de omliggende infra verschillende valpartijen voorgedaan. Idee is om de steile helling in het fietspad aan de Pottenbakkerlaan te egaliseren en het hoogteverschil in het brugdek te slechten. Een stalen hoofdconstructie leent zich beter voor het overbruggen van dit hoogteverschil dan een houten hoofdconstructie.
Brugdek	(hergebruikt) hout(FSC, Azobé)	Ivm nabijheid woningen ligt de toepassing van een stalen brugdek niet voor de hand (ivm geluidhinder). Een houten brugdek biedt, uit milieutechnisch oogpunt, het meest duurzame alternatief. Een kunststof brugdek (fiberline) past beter bij de levensduur van de hoofdconstructie en biedt voordelen ten aanzien van de onderhoudskosten maar heeft een negatieve impact op het milieu.
Brugleuningen	Staal	Witte brugleuningen conform de uitstraling in park Schothorst
Tussen steunpunten	nvt	nvt

Ontwerp (IPV)

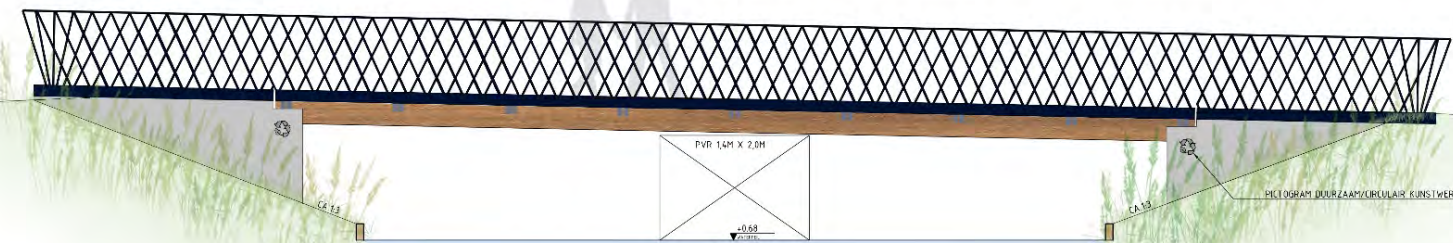
- 1x korter en 1x smaller
- 2x UHSB met hergebruikt staal
- 1x gerecycled hout
- 1x hout
- 2x dam met duiker
- Geen brug verwijdering
- Binnen budget

WEST

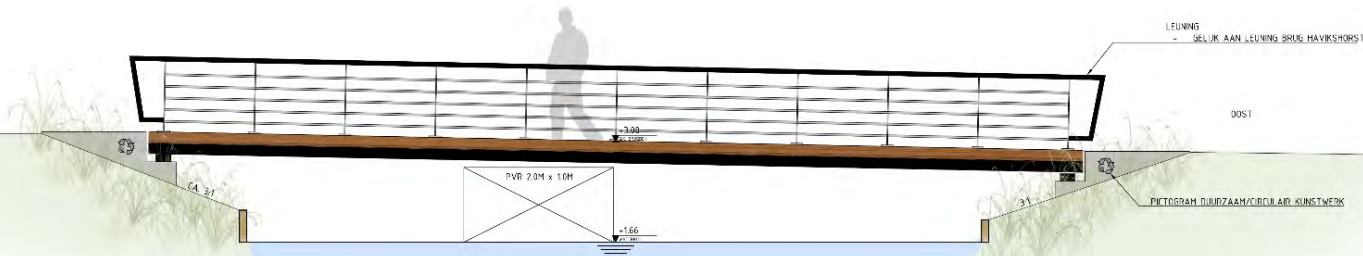
OOST

St. Ansfridusstraat

WEST

OOST

Onderduikerspad

Stap 4: vertaling naar aanbesteding

- Traditioneel bestek
- ? Dubomat in BPKV criteria
- Gericht op uitvoering / niet op ontwerp

Leerpunten

- Duurzaamheid is containerbegrip
- Geen one size fits all
- Locatiekenmerken + wensen beheer doorslaggevend
- Integraal werken vanaf begin is essentieel, om daarna beter te focussen op wat er echt toe doet
- Beperkingen DuboCalc
- Niet denken in oplossingen, maar wat je wil/kan bereiken

Vervolg duurzaamheid

- Duurzaamheid verankerd in RIOR
- Hulplijst bij het meenemen van circulariteit
- Ontwikkeling simpele vastleggingstool duurzaamheid

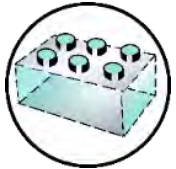
Hulplijst meenemen circulariteit

➤ Meer dan ladders!

- Ontwerprichtlijnen
- Materiaalrichtlijnen:
  - › Nieuwe materialen
  - › Uitkomende materialen

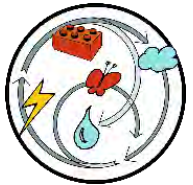
Ontwerprichtlijnen

- Opgave in beeld: waar voor nodig?
- Voorkomen/beperken materiaalgebruik: dematerialisatie, meervoudige oplossingen etc.
- Gebruik of bezit?
- Gericht op waardebehoud/waardecreatie
- Gericht op demontage/hergebruik

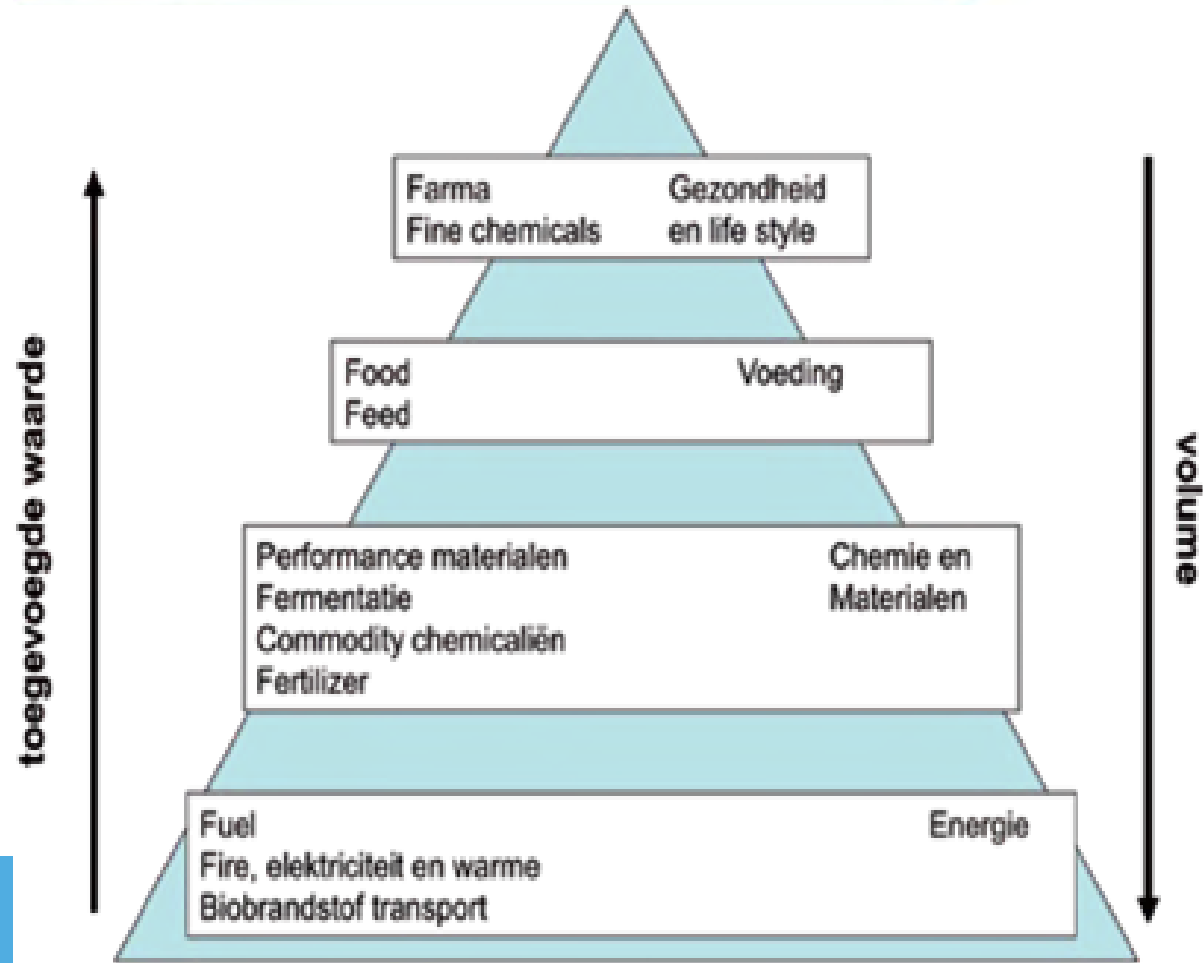
Materiaalrichtlijnen: nieuw

- Inzet oude materialen mogelijk?
- Nieuw materiaal:
  - Duurzame bron
  - Restwaarde
- Slim
- Transparante samenstelling / keten

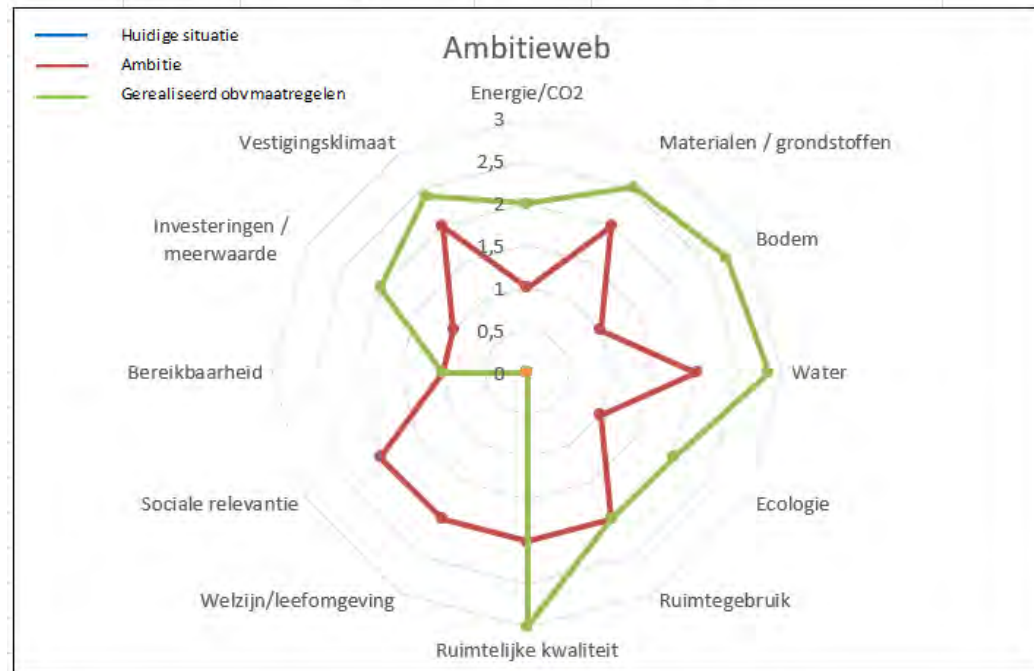

Materiaalrichtlijnen: uitkomend

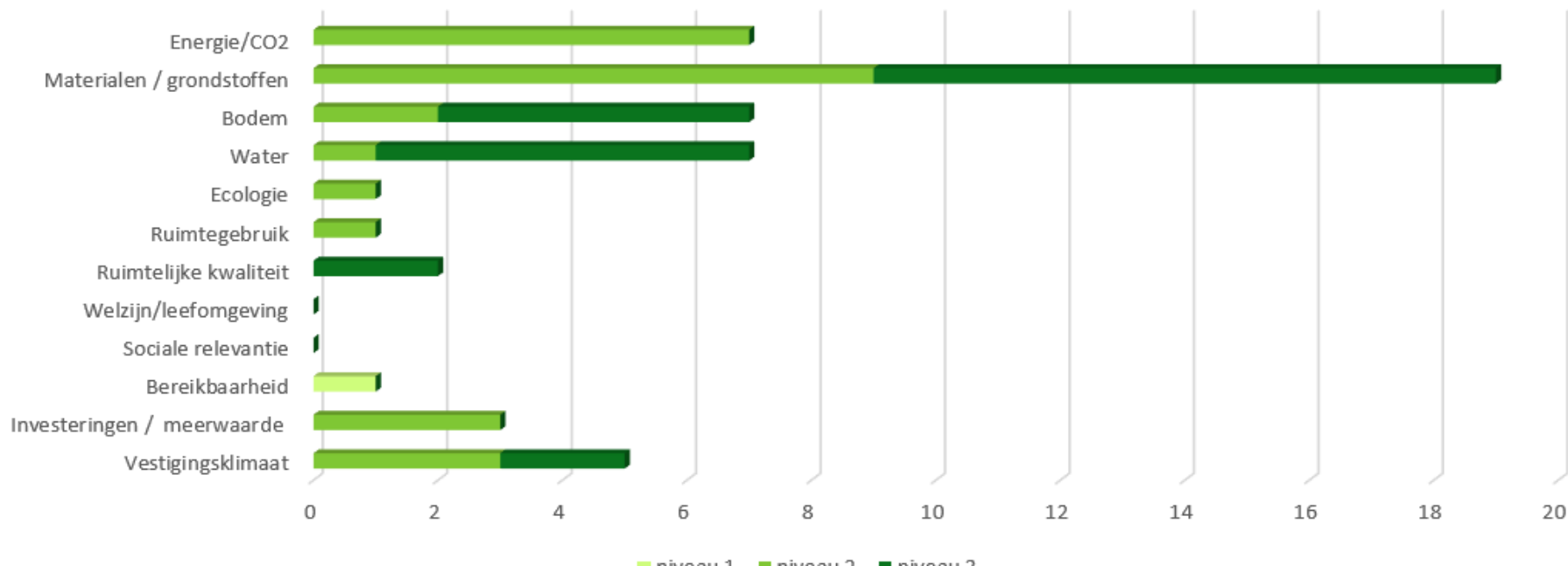
- Anorganisch:
R-ladder
- Organisch:
waardepiramide

Vastleggingstool

Invulling duurzaam GWW thema's

Bedankt voor uw aandacht

Vragen?

Vastleggingstool

Maatregel (automatisch overgenomen van blad maatregelen), beoordeling zelf invullen		Bodem			Water			Ecologie		
		standaard	meer dan standaard	maximaal	standaard	meer dan standaard	maximaal	standaard	meer dan standaard	maximaal
Ontwerp										
1	Bisschopsweg-oost (t.h.v. het park Randenbroek) wordt smaller dan in de huidige situatie									
2	De H. van Viandenstraat en Bisschopsweg-west worden ontsteend en daar worden geveltuintjes aangeboden									
3	Het hergebruiken van gebakken klinkers voor de parkeervlakken			1						
4	Het hergebruiken van fietsenhekjes die zijn vrijgekomen uit het stadscentrum			1			1			
5	Het hergebruiken van openbare stadsverlichting			1						
6	39 berken aan de noordzijde van de Bisschopsweg worden gekapt			1			1			
7	Er worden geschikte boomtypes met voldoende boven- en ondergrondse groeiruimte in boomvlakken gepland			1			1			
8	Betrekken van omgeving									
9	Rijbaan bij de Bisschopsweg & Kroontjesmolen ingerichten als fietsstraat en de snelheid blijft 30 km/u									
10	Op de huidige kruising (Kruising Bisschopsweg – Vermeerstraat) worden de stoplichten verwijderd en komt er een rotonde					1			1	
11	Hendrik van Viandenstraat wordt een wijkontsluitingsweg met een sterke verblijfsfunctie van 50 km/u naar 30 km/u.						1			
12	De viskraam wordt vooralsnog behouden.		1				1			
13	0		1				1			
14	0									
15	0									
16	0									